

Високи представник предузео мјере које ће осигурати да војне структуре у БиХ буду под ефикасном цивилном контролом

Високи представник, Педи Ешдаун, у сриједу је донио низ одлука које ће ријешити системске слабости у цивилној контроли над оружаним снагама БиХ, које су испливале на површину у току истраге о афери Орао, тј. продаје оружја Ираку, те у вези са открићем да је Војска Републике Српске шпијунирала босанскохерцеговачке грађане и политичаре, међународне организације и сусједне земље.

Високи представник је рекао да ће одлуке које је данас донио – а које се односе и на Федерацију и на Републику Српску, будући да су системске слабости у цивилној контроли над војним снагама откривене у оба ентитета – помоћи да се спријечи да се Босна и Херцеговина убудуће нађе пред пријетњом санкција УН-а.

Одлуке Високог представника су сљедеће:

- Укинут је Врховни савјет одбране Републике Српске.
- 2. Из одредби у ентитетским уставима, као и у Закону о одбрани и Закону о војсци Републике Српске, те Закону о одбрани Федерације БиХ, уклоњене су формулације којима се тврди или претпоставља да су ентитети државе за себе, а не дијелови државе Босне и Херцеговине. Из Устава Републике Српске уклоњено је свако помињање државности, самосталности и суверенитета, чиме је он усклађен са Уставом БиХ, као што захтијева Дејтонски споразум.
- 3. Високи представник ће основати комисију, заједно са ОСЦЕ-ом, која ће идентификовати уставне и законске

препреке које спречавају ефикасну команду и контролу на државном нивоу. Ова комисија ће предложити измјене и допуне којима ће се те препреке отклонити, и то до 1. јануара 2004. године.

4. Од ентитета ће се тражити да, до 30. априла 2003., поднесу планове за стављање својих индустрија наоружања под одговарајућу цивилну контролу.
5. Високи представник ће од министарства спољне трговине и економских односа те генералног секретара Сталног комитета за војна питања тражити да израде државне законе којима ће се уредити производња наоружања, тако да не само продаја него и производња наоружања буде стављена под истинску контролу.
6. Командант СФОР-а и Заједничка војна комисија ће осигурати да далекосежне реформе структура оружаних снага БиХ буду усвојене до 1. јануара 2004., како би оне могле функционисати у оквиру додијељених буџетских средстава. Дио ових реформи биће и план за отклањање двојних структура у Војски Федерације БиХ.
7. Високи представник ће тражити од Министарства спољних послова БиХ да захтијева да сви високи официри обавјештавају генералног секретара Сталног комитета за војна питања и Министарство спољних послова о појединостима својих пословних путовања у иностранство.

“Ове одлуке ће ојачати државну команду и контролу над оружаним снагама БиХ,” рекао је Високи представник, додајући да ће оне довести до усклађивања ентитетских устава са Уставом БиХ у војној области. “Оне ће се такође позабавити темељним проблемима који представљају основу афере Орао и шпијунске афере: превише људи у Републици Српској мисли да је Република Српска држава а не ентитет. Потписивање уговора о трговини оружјем са страним владама спада у дјелокруг државе. Да Република Српска уистину прихвата своју улогу као дио БиХ, до

тога не би дошло.”

Високи представник је нагласио да су ове одлуке у интересу свих грађана БиХ. “Кршења до којих је дошло а које предсједник Републике Српске није спријечио нанијела су огромну штету Републици Српској,” рекао је. “Суочен са озбиљношћу ових питања, нисам имао другог избора него да предузmem мјере које сам предузео. Грађани РС имају право да од мене очекују да штитим дејтонске надлежности ентитета. Али немају право од мене очекивати да се држим по страни када ентитети угрожавају дејтонске надлежности државе. У Србији су везе између мафије и одређених елемената у оквиру служби безбједности и војних обавјештајних служби довеле до убиства премијера те земље, који је представљао једну од њених највећих нада за будућност. Не смијемо допустити да се то икада догоди у Босни и Херцеговини.”

Високи представник је рекао како сматра да је оставком Мирка Шаровића из Предсједништва БиХ, који је преузео одговорност за аферу Орао, као и пакетом реформи које је он данас објавио, стављена тачка на аферу продаје оружја Ираку и шпијунску аферу у оквиру Војске Републике Српске.